



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Agro- en Foodcluster West-Brabant

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en
de aanvulling daarop**

22 april 2010 / rapportnummer 1780-110



1. OORDEEL OVER HET MER

De Suiker Unie, de provincie Noord-Brabant en de tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM)¹ zijn voornemens op de locatie Prinslandse Polder een glastuinbouwgebied van 250-300 hectare (netto) en een nieuw bedrijventerrein van maximaal 120 hectare (bruto) te laten ontwikkelen. Beoogd wordt dit in combinatie te doen met maximaal 60 hectare herontwikkeling voor agrarisch georiënteerde industrie op het terrein van de huidige suikerfabriek onder de naam Agro- en Foodcluster West Brabant (AFC).

Er wordt ingezet op de realisatie van een koppeling van de reeds aanwezige suikerfabriek en andere bedrijven (Agro-Industrieel Complex Dinteloord, AICD), waarbij de glastuinbouw bij voorkeur in combinatie met het AICD zal worden ontwikkeld. Beoogd wordt een meerwaarde te realiseren door synergie en symbiose/samenwerking tussen het te ontwikkelen AICD en de Suiker Unie. Ook worden voor de koppeling van glastuinbouw aan dit complex symbiosemogelijkheden voorzien.

De functiewijzigingen in het gebied worden vastgelegd in een provinciaal inpassingsplan (PIP). Ten behoeve van de besluitvorming over het inpassingsplan door het bevoegd gezag, Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant, is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

Tijdens de toetsing van het MER heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is. Dit betrof de volgende onderwerpen:

- synergie / symbiose;
- lichthinder;
- waterkwaliteit;
- meest milieuvriendelijk alternatief (mma).

Naar aanleiding van het overleg heeft het bevoegd gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken.²

De Commissie is van mening dat in het MER en de aanvulling tezamen de essentiële informatie aanwezig is.

De Commissie maakt hierbij de kanttekening dat aan het meest milieuvriendelijk alternatief niet de uitwerking is gegeven die in de richtlijnen werd gevraagd. Er wordt een overzicht gegeven van de (kwalitatieve) mogelijkheden voor milieubesparende maatregelen en technieken (waaronder synergie/symbiose tussen glastuinbouw en bedrijvigheid zoals de suikerfabriek). Op basis van de informatie in het MER en de aanvulling valt niet kwantitatief te beoordelen hoe deze mogelijkheden in samenhang zo optimaal mogelijk kunnen worden toegepast.

¹ De TOM is een gezamenlijke onderneming van de provincie Noord-Brabant en NCB Ontwikkeling, een vereniging gelieerd aan de ZLTO.

² Zie voor de samenstelling van de werkgroep, data, termijnen en overige procedurele informatie bijlage 1 van dit advies.

Daarnaast blijkt dat voor de daadwerkelijke realisatie van de mogelijkheden voor symbiose/synergie zowel een activerend maatregelenpakket als een stimulerende regie nodig is. De Commissie sluit de mogelijkheid niet uit dat de milieueffecten van het AFC bij ontbreken hiervan uiteindelijk vergelijkbaar zijn met een 'conventioneel' bedrijventerrein en glastuinbouwcomplex.

De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over de aanvulling in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie adviseert de aanvulling bij de verdere besluitvorming openbaar te maken.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Synergie/symbiose

In de planvorming heeft de mogelijkheid van synergie/symbiose (beide termen worden gebruikt) van de suikerfabriek en bedrijven op het AICD in relatie tot glastuinbouw steeds een grote rol gespeeld. Het ging dan om de mogelijkheden van het benutten van zaken zoals (rest)warmte, elektriciteit, CO₂, duurzame energie, biomassa, water en afvalwaterverwerking. In de vastgestelde richtlijnen is dan ook expliciet gevraagd naar het inzichtelijk maken hiervan.

MER

In het MER wordt alleen in algemene termen ingegaan op de mogelijkheden voor het benutten van reststromen. De Commissie heeft hierin enkele onzorgvuldigheden geconstateerd, die leiden tot onzekerheden over de juistheid van de gegeven milieueffecten. Voorbeelden hiervan zijn:

- Indien de suikerfabriek draait in de periode november-februari, zal de glastuinbouw in die periode gebruik kunnen maken van overtollige restwarmte. De glastuinbouw heeft echter over een langere periode behoefte aan warmte. Winning van bv. aardwarmte zou hier mogelijk in kunnen voorzien. Investering in een aardwarmte-installatie is echter alleen rendabel als deze gedurende een geheel jaar in de 'basisvraag' voorziet. Eén en ander is economisch gezien afhankelijk van de omvang, de CO₂-voorziening en de vereiste aan te leggen voorzieningen van de verschillende functies. Het is ook mogelijk dat het energetisch optimaler is wanneer de glastuinbouw in de elektriciteitsbehoefte van de suikerfabriek voorziet. Dit geldt ook voor de andere synergie-mogelijkheden en duurzame energievoorzieningen met andere industrie in het AFC; de onderlinge samenhang (versterking c.q. uitsluiting) van de verschillende geschetste mogelijkheden wordt niet duidelijk gemaakt.
- De mogelijkheid wordt geschetst om proceswater uit de suikerfabriek te benutten als gietwater voor de glastuinbouw. Het is echter onduidelijk of dit water aan de vereiste kwaliteit kan voldoen.

Om inzicht te krijgen in de mogelijkheden voor en milieuvoordelen van synergie (ten opzichte van een conventioneel bedrijventerrein) is gevraagd in een aanvulling op het MER te beschrijven:

- welke mogelijkheden voor symbiose er zijn; welk aanbod en vraag van welke activiteiten naar reststromen (warmte, CO₂, biomassa, watervoorziening, afvalwaterstromen etc.) gedurende welke perioden in het jaar (bij

voorkeur kwantitatief aan de hand van één of enkele mogelijke en realistische scenario's);

- in hoeverre aanbod en vraag op elkaar aansluiten en welke restvraag er overblijft;
- hoe er wordt omgegaan met opslag van de diverse stromen (suppletiewater, CO₂, biomassa) om tijdelijke afstemmingsongelijkheid te overbruggen;
- welke effecten/milieuwinst dit heeft;
- hoe de realisatie van mogelijkheden in de beheersstructuur van het AFC geborgd wordt;
- welke knelpunten en onzekerheden er zijn met betrekking tot de duurzame inrichting, ook ten aanzien van de toekomstige deelnemende partijen.

Aanvulling

In de aanvulling wordt aangegeven dat de doelstellingen op het gebied van symbiose niet zijn vertaald in concrete, kwantitatief geformuleerde (besparings-)doelstellingen. Dit hangt samen met de externe en onzekere factoren die een rol spelen, zoals marktontwikkelingen. Ook wordt benadrukt dat het inpassingsplan slechts het ruimtelijk kader biedt, waarbinnen de gebruikers (suikerfabriek, bedrijven en tuinders) de doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid waar moeten maken.

Uit de aanvulling blijkt dat met name de beoogde biomassavergistingsinstallatie en de waterzuivering van de suikerfabriek kansen voor symbiose bieden.

- Het beoogde CO₂-net zal vooral CO₂ van externe bronnen leveren (genoemd worden Botlek gebied of aanvoer van vloeibaar CO₂ per schip).
- Wat de levering van restwarmte betreft wordt in de aanvulling beperkt ingegaan op het feit dat de suikerfabriek maar 4 maanden actief is en er dus bij de tuinbouwbedrijven een additionele energievoorziening nodig is. Indien de warmtekracht-installatie van de suikerfabriek ook buiten de campagne draait (zoals gesuggereerd op p. 15 van de aanvulling) betekent dit dat de tuinders in de winter lage-temperatuurwarmte geleverd krijgen, en in voorjaar/zomer (buiten de campagne) hoge-temperatuurwarmte. Dit sluit niet aan bij de energiebehoefte. Mogelijk is het daardoor voor de glastuinbouw aantrekkelijker om een eigen WKK-installatie te hebben (temeer omdat de WKK van de suikerfabriek geen CO₂ zal kunnen leveren, zoals wordt aangegeven op p.19 van de aanvulling, terwijl een eigen WKK dat wel kan).
- De mogelijkheid om (een deel van) de warmtevraag in te vullen met behulp van een WKK op biogas uit de vergistingsinstallatie is niet kwantitatief uitgewerkt. Ook wordt gesteld dat voor de haalbaarheid van de biovergistingsinstallatie het belangrijk is dat de glastuinbouw het biogas afneemt voor WKK. Niet (kwantitatief) duidelijk is, in hoeverre de glastuinbouw dan nog restwarmte van de suikerfabriek zal afnemen. Bovendien merkt de Commissie op dat ten onrechte de indruk wordt gewekt dat biogas zonder verdere bewerking aan het aardgasnet geleverd of in een WKK toegepast kan worden; dit vereist een opwerking of zuivering naar de juiste kwaliteit.

Conclusie

Bij planvorming en locatiebepaling voor het AFC hebben de mogelijkheden voor een meerwaarde van het bedrijventerrein door symbiose een grote rol gespeeld. De aanvulling geeft aan dat "ook als zou blijken dat deze meerwaarde minder groot zou zijn als destijds [werd] aangenomen, dit niet tot de conclusie hoeft te leiden dat een andere locatie meer geschikt zou zijn voor het vestigen van een combinatie van glastuinbouw en industrie" (p. 11).

Uit par. 2.5 van de aanvulling blijkt dat eigenlijk alleen de 'zuiveringsinstallatie met distributienetwerk voor aanvullend gietwater en inzamelingsnetwerk voor spuiwater' daadwerkelijk afhankelijk is van de aanwezigheid van de suikerfabriek. De overige voorzieningen (genoemd op p. 13-14) zijn ook mogelijk op een bedrijventerrein met glastuinbouw zonder suikerfabriek.

■ De Commissie concludeert dat mogelijkheden voor energie- en waterbesparing en vermindering van CO₂ uitstoot in potentie aanwezig zijn. Het daadwerkelijk optreden van deze positieve effecten is echter in hoge mate afhankelijk van de sturing die hierop plaatsvindt in het vervolgtraject. De daadwerkelijk optredende milieueffecten zijn daardoor op dit moment niet exact (kwantitatief) te voorspellen.

2.2 Lichthinder

MER

In de vastgestelde richtlijnen is expliciet gevraagd naar de verwachte lichtcontouren van de verschillende alternatieven, op basis van een realistisch model, alsmede de gevolgen van lichthinder voor mens en dier en de mogelijke mitigerende maatregelen. In het MER zijn deze niet opgenomen. Aangegeven wordt dat de onzekerheden in de beschikbare modellen te groot zijn. De Commissie is van mening dat een worst case- en best case- berekening inzicht zou hebben opgeleverd in de bandbreedte van mogelijke effecten.

Aanvulling

In de aanvulling wordt aangegeven dat er geen geavanceerde modellen beschikbaar zijn voor lichtcontouren. Er is wel een berekening op basis van een model uitgevoerd.

De Commissie wijst erop dat er verschillende modellen gehanteerd kunnen worden om lichtcontouren te berekenen. Zij heeft de resultaten van de berekeningen in de aanvulling vergeleken met die van controleberekeningen op basis van een model van TNO.³ Indien de verticale verlichtingssterkte voor het AFC wordt berekend met dit TNO-model, uitgaande van de uitgangspunten zoals weergegeven in de aanvulling⁴, dan komt de 0.1 lux-contour ca. 2600 m uit het centrum van het belichte blok te liggen en de 1 lux-contour ca. 825 m.

De tekst van de aanvulling op pagina 24 suggereert, dat de berekende contouren respectievelijk 2200 en 420 m vanaf het *centrum* van het belichte blok liggen. Op basis van haar controleberekeningen neemt de Commissie echter aan, dat dit de afstanden zijn vanaf de *rand* van het belichte blok. Dit komt overeen met de weergave op kaart (fig. 3.1 p. 24 van de aanvulling) en met de berekeningen aan de hand van het TNO-model. Ook wordt hiermee de schijnbare inconsistentie in de verhoudingsfactoren verklaard.⁵

³ Relatie 13 uit Bijlage A.g van TNO-rapport '2006-D-R0409. Tussenrapport Lichthinder kassen'. Dit is waarschijnlijk hetzelfde model dat gebruikt is in de lichtcontourberekeningen in de aanvulling, waarnaar verwezen wordt met TNO [2008], bijlage bij MER Agriport A7'.

⁴ 16.000 lux, 90% afscherming, 5% reflectie en een belicht kassenblok van 800x900 m.

⁵ Op p. 23 wordt gesteld, dat de afstand vanuit het centrum van het kassencomplex voor de 0,1 lux-contour 3.16 maal de afstand is van de 1 lux-contour. Wanneer de 0,1 lux-contour en de 1 lux-contour respectievelijk op afstanden van 2200 m en 420 m liggen levert dit een verhoudingsfactor op van 5,23. Wanneer de 400 m van het centrum tot de rand van het blok bij deze afstanden wordt opgesteld gaat het om respectievelijk 2600 en 820 m; dit levert inderdaad een verhoudingsfactor op van rond de 3,16.

Overigens merkt de Commissie op dat ook in de redentatie in de aanvulling een duidelijke contradictie zit: Op p. 27 wordt gesteld dat er "weinig inzicht bestaat in de relatie tussen lichtuitstoot van kassen, de mogelijk optredende verlichtingssterkten in de omgeving en gevolgen daarvan voor mens en dier". Ook wordt het gebrek aan 'dosis-effectrelaties' aangemerkt als leemte in kennis. Vervolgens wordt echter wel geconcludeerd dat

- De Commissie adviseert in de verdere planvorming aandacht te besteden aan monitoring en verdere mitigatie van de lichthinder. Hierbij kunnen de maatregelen die in het mma worden genoemd een rol spelen.

2.3 Waterkwaliteit

MER

In het MER wordt ten onrechte ervan uitgegaan dat de emissies naar het oppervlaktewater van de moderne glastuinbouw nihil zijn. In het algemeen is het tuinders toegestaan incidenteel op het oppervlaktewater te spuien wanneer het chloridegehalte van het gietwater te hoog wordt en lozingsmogelijkheden op het riool te beperkt of beperkend zijn. Afhankelijk van het soort teelt⁶ kan dit spuiwater verontreinigd zijn met bestrijdingsmiddelen en/of nutriënten. Uit het MER blijkt niet of de riolering en zuiveringsinstallatie altijd voldoende capaciteit hebben om spui op het oppervlaktewater te voorkomen en wat de gevolgen van het voornemen zijn voor de locatie waar het water van de zuiveringsinstallatie geloosd wordt.

De Derriekreek voldoet in de huidige situatie niet aan de normen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Hiervoor geldt dus een verbeteropgave. In het MER ontbreekt een beschrijving van deze (autonome) verbeteropgave voor de Derriekreek en een analyse van mogelijke positieve of negatieve effecten van het voornemen op deze verbeteropgave.

De beoordelingen op het aspect water zijn deels gebaseerd op maatregelen waarvan niet duidelijk is of en door wie deze genomen worden. Het gaat bijvoorbeeld om de realisatie van een duurzaam watersysteem en extra grote gietwaterbassins.

Voor een goede vergelijking van de alternatieven met de autonome situatie is (kwantitatief) inzicht nodig in:

- de (autonome) verbeteropgave voor de Derriekreek;
- de mogelijke positieve of negatieve effecten van het voornemen op deze verbeteropgave;
- de capaciteit van de zuiveringsinstallatie in relatie tot de glastuinbouw;
- de manier waarop (bovenwettelijke) maatregelen op het gebied van watervoorziening geborgd kunnen worden.

Aanvulling

In de aanvulling is de autonome verbeteropgave voor de Derriekreek duidelijk in beeld gebracht, evenals de gevolgen van het voornemen voor de Derriekreek. Ook zijn de voorziene infrastructuur en beheersorganisatie nader toegelicht. Nog niet geheel duidelijk is welke technieken toegepast zullen worden voor de zuivering van spuiwater.⁷ De Commissie kan de conclusies ten aanzien van het aspect water in de aanvulling onderschrijven.

“gezien de verlichtingssterkten die rond de glastuinbouw in de worst-case situatie kunnen optreden ... het niet waarschijnlijk [is] dat dit leidt tot slaapstoornissen e.d.”

⁶ Sierteelt kent een hoger bestrijdingsmiddelengebruik dan groenteteelt. Bij beide typen glastuinbouw gaat het meest om insecticiden, die voor waterorganismen veel giftiger zijn dan de bestrijdingsmiddelen in de akkerbouw (meest herbiciden en fungiciden).

⁷ Met name het verwijderen van natrium, micro-organismen en sporen van bestrijdingsmiddelen.

- De Commissie adviseert bij verdere uitwerking aandacht te besteden aan de haalbaarheid van zuiveringstechnieken, mede in relatie tot de gewenste waterkwaliteit in verband met hergebruik en lozing van het effluent.

2.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

MER

Het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) dat in het MER is uitgewerkt, is gebaseerd op milieu-optimalisatie van een ruimtelijk model. Het mma is niet gebaseerd op een uitgewerkt synergie-model, zoals gevraagd in de vastgestelde richtlijnen. Ook ontbreekt inzicht in de hoeveelheid lichthinder en mogelijkheden voor mitigatie hiervan. De Commissie acht het zeer waarschijnlijk dat op basis van een uitgewerkt synergiemodel en verdere mitigatie van lichthinder gekomen kan worden tot een meer uitgewerkt en beter onderbouwd mma.

Aanvulling

In de aanvulling is uiteengezet hoe het gebruik van fossiele energie en grondwater en de emissie van CO₂ beperkt kunnen worden. Ook is ingegaan op de mogelijkheden voor verdere lichtafscherming. Er ontbreekt echter een uitgewerkt symbiosemodel met een optimale energetische koppeling, waarin

- de samenhang tussen de technieken in beeld is gebracht;
- duidelijk wordt in hoeverre toepassing van een bepaalde techniek toepassing van andere milieubesparende maatregelen kan belemmeren.

Zowel in het MER als in de aanvulling zijn alleen kwalitatieve mogelijkheden geschetst. Kwantitatief is niet te beoordelen hoe deze in onderlinge samenhang als mma kunnen worden beschouwd.

Als reden wordt hiervoor gegeven dat realisatie van deze mogelijkheden afhankelijk is van private overeenkomsten en de daadwerkelijke invulling van het bedrijventerrein.

De Commissie is van mening dat, uitgaande van enkele aannames, zoals de verlenging van de bedrijfsperiode van de suikerfabriek, in beeld kan worden gebracht op welke wijze(n) de combinatie van bedrijvigheid en glastuinbouw geoptimaliseerd kan worden.

- De Commissie adviseert de verschillende manieren waarop symbiose/synergie bereikt kan worden kwantitatief nader uit te werken. Dit kan in de vervolgbesluitvorming zowel werken als een 'wenkend perspectief' als houvast geven voor de sturing die gegeven zal moeten worden om de potenties voor symbiose/synergie daadwerkelijk te realiseren.

2.5 Verkeer

MER

De berekende verkeersintensiteiten tengevolge van het bedrijventerrein zijn gebaseerd op twee publicaties van het CROW.⁸ Latere studies van het CROW hebben aangetoond dat de genoemde publicaties achterhaald zijn omdat ze (veel) te hoge ritproductie- en attractiefactoren bevatten.⁹ De verschillen kunnen oplopen tot tientallen procenten. Een belangrijk verschil is, dat in de oude publicatie alleen naar vrachtverkeer wordt gekeken, waar het personenverkeer bij moest worden opgeteld. In de nieuwe publicatie worden productiefactoren voor al het verkeer ineens gegeven.

Op p. 23 van het bijlagenrapport wordt een soort controleberekening gegeven op basis van een andere benadering. Deze komt op een ritproductie die ca. 30% lager ligt; dit niveau ligt meer in de lijn van wat verwacht mag worden op basis van de nieuwe berekeningsmethoden.

De in de eindresultaten aangegeven verkeersintensiteiten met een nauwkeurigheid van het laatste cijfer voor de komma suggereren dat de uitkomsten zeer betrouwbaar zijn. Dit is, gezien de aannames en het feit dat een verkeersmodel is gebruikt, niet het geval. Ook bij het hanteren van de door CROW aanbevolen ritproductiecijfers zijn marges tot 15% gebruikelijk.

Doordat de gehanteerde aannames voor ritproductie te hoog zijn, zijn ook de berekende I/C-verhoudingen niet juist. Dit heeft waarschijnlijk geen gevolgen voor de vergelijking van alternatieven en betreft daarom geen essentiële tekortkoming op m.e.r.-niveau. Omdat het wel relevant kan zijn in verband met het treffen van verkeerskundige maatregelen gaat de initiatiefnemer in de aanvulling wel op dit aspect in.

Aanvulling

In de aanvulling is de verkeersafwikkeling opnieuw berekend op basis van recente modellen. Hiermee is er voldoende inzicht in de gevolgen van het voorstellen voor de verkeersafwikkeling en voor het treffen van eventuele verkeerskundige maatregelen.

⁸ 'Toepassing kengetallen goederenvervoer van en naar bedrijventerreinen, CROW-rapport 05-07', 'Goederenvervoer en bedrijventerreinen - Vuistregels en kengetallen vrachtverkeer, CROW publicatie 227c, 2005' en 'Personenvervoer en Bedrijventerreinen, Kengetallen voor het inschatten van de omvang van personenverplaatsingen van/naar bedrijventerreinen, AVV, 2003'

⁹ Publicatie 227c is vervangen door publicatie 256: 'Verkeersgeneratie woon- en werkgebieden - vuistregels en kentallen gemotoriseerd verkeer', die later weer is aangevuld met publicatie 272: 'Verkeersgeneratie voorzieningen'. In publicatie 256, waar de voor het onderhavige MER relevante informatie in staat, is aangegeven, dat 227c is ingetrokken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing besluit-MER

Initiatiefnemer: Suiker Unie, een onderdeel van de Koninklijke Coöperatie Cosun U.A., en de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM), een gezamenlijke onderneming van de provincie Noord-Brabant en NCB Ontwikkeling.

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Noord-Brabant

Besluit: (partiële) herziening van het streekplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 11.2 en C 11.3

Activiteit: de aanleg van een glastuinbouwgebied van 600 hectare en de aanleg van een bedrijventerrein in combinatie met ontwikkelingen op het terrein van de bestaande suikerfabriek (in totaal meer dan 150 hectare bedrijventerrein).

Bijzonderheden:

Tijdens de toetsing heeft de Commissie een aantal onzorgvuldigheden in het MER geconstateerd. Het betrof de onderwerpen:

- synergie / symbiose
- lichthinder
- waterkwaliteit
- meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

Naar aanleiding van het overleg heeft het bevoegd gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Stem van 10 juni 2006
ter inzage legging startnotitie: 15 juni t/m 4 augustus 2006
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 14 juni 2006
richtlijnenadvies uitgebracht: 12 september 2006
richtlijnen vastgesteld: 7 november 2006

kennisgeving MER: 3 december 2009 in de dagbladders
ter inzage legging MER: 3 december 2009 tot en met 28 januari 2010
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 3 november 2009
toetsingsadvies uitgebracht: 22 april 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing R. Faasen
drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)
drs. J.A.A.M. Leemans
drs. L. Oprel
drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)
ir. J.A.F. de Ruijter
drs. R.B. van der Werff

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de vastgestelde richtlijnen voor het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Milieueffectrapport Agro & Food Cluster West-Brabant, Oranjewoud, 27 oktober 2009;
- Ontwerp-inpassingsplan Agro & Food Cluster West-Brabant, Arcadis, 27 oktober 2009;
- Exploitatieplan Agro & Food Cluster West-Brabant, Arcadis, 11 november 2009;
- Aanvulling MER Agro- en Food Cluster West-Brabant, Oranjewoud, 18 maart 2010.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. S. vd Berg, woonplaats onbekend
2. Vd Burgt woonplaats, onbekend
3. R. van den Boogert, woonplaats onbekend
4. A.C. Schuiling, Heijningen
5. C. de Vos, Heijningen
6. P. van Burgh, woonplaats onbekend
7. Milieudefensie
8. N.V. Nederlandse Gasunie, Groningen
9. M.J.M.M. Steenbergen, Stampersgat
10. P.J.J. Vermeulen, Fijnaart
11. R. van Oosten, Fijnaart
12. A. Bijleveld, Fijnaart
13. J.D.C. van Tilburg, Dinteloord
14. J. van Wensen, Fijnaart
15. H.M.A. de Meijer, Stampersgat
16. Fam. Hulscher, Fijnaart
17. Hendriks, Fijnaart
18. Platform Duurzame Energie West-Brabant, Heijningen
19. Gemeente Steenbergen, Steenbergen
20. R. en A. Olmer, Fijnaart
21. J. Wijtvliet en M. van Sprundel, Dinteloord
22. Stichting Glashard Nee, Dinteloord
23. H. Killaars, Tilburg
24. Gemeente Moerdijk, Zevenbergen
25. Belangenvereniging Behoud Open Polders, Stampersgat
26. Kamer van Koophandel
27. S. van der Vlugt, Heijningen
28. T. Meerman, Fijnaart
29. Enexis B.V., Den Bosch
30. Brabantse Milieufederatie, Tilburg
31. Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij C.V., Den Bosch
32. Samenstichting Stampersgat, Stampersgat
33. Waterschap Brabantse Delta
34. Advocatenkantoor Van Mierlo, namens Koninklijke Coöperatie U.A. Rosmalen
35. Gemeente Halderberg, Oudendbosch
36. F. Lanstaal, Heijningen
37. N.J.A. vd Berg, Heijningen
38. G.H. Nieuwenhuis, Heijningen
39. Survey Com B.V., Sliedrecht
40. ZLTO afdeling Steenbergen, Bergen op Zoom
41. J. Rommens, Heijningen
42. F.P. Fakkers, Fijnaart
43. R.S. de Kievith, Heijningen
44. R. Mes, namens de Stichting Dinteloord Beslist (mondeling ingebracht)

Verlag informatieavond 15 december 2009 te Oud-Gastel

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Agro- en Foodcluster West-Brabant en de aanvulling daarop

De Suiker Unie, de provincie Noord-Brabant en de tuinbouwontwikkelingsmaatschappij willen op de locatie Prinslandse Polder glastuinbouw en bedrijventerrein ontwikkelen. Hierbij wordt beoogd te komen tot symbiose door benutting van elkaars reststromen; zowel die van de reeds aanwezige suikerfabriek als van andere bedrijvigheid en de glastuinbouw. De functiewijzigingen worden vastgelegd in een provinciaal inpassingsplan. Ten behoeve van de besluitvorming hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2946-7



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

